

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ
ЧЕРКАСЬКИЙ ІНСТИТУТ ПОЖЕЖНОЇ БЕЗПЕКИ
ІМЕНІ ГЕРОЇВ ЧОРНОБИЛЯ**

**КАФЕДРА СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН
ФАКУЛЬТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ**

ПСИХОЛОГІЯ ТВОРЧОСТІ

**Методичні вказівки до виконання контрольної роботи
для слухачів заочної форми навчання
за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти
галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»
за освітньо-професійною програмою «Екстремальна та кризова психологія»
спеціальності 053 «Психологія»**

Черкаси – 2024

Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри соціально-гуманітарних дисциплін Черкаського інституту пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля НУЦЗ України (Протокол №2 від 03.08.2024 р.)

Іващенко О.А.

Психологія творчості: [методичні вказівки до виконання контрольної роботи для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» за освітньо-професійною програмою «Екстремальна та кризова психологія» спеціальності 053 «Психологія»] / О. А. Іващенко. – Черкаси : ЧПБ імені Героїв Чорнобиля НУЦЗ України, 2024. – 12 с.

У методичних вказівках викладені навчально-методичні матеріали, необхідні для самостійного виконання контрольної роботи з дисципліни «Психологія творчості» здобувачами вищої освіти заочної форми навчання за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» за освітньо-професійною програмою «Екстремальна та кризова психологія» спеціальності 053 «Психологія».

© Іващенко О.А.

© Черкаський інститут пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля НУЦЗ України, 2024.

ВСТУП.....	4
ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧА.....	4
ФОРМИ І МЕТОДИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ... ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ЗАСВОЄННЯ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ.....	5
ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ ТА ВИБОРУ ВАРІАНТУ.....	6
ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ ДЛЯ ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ..	8
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	10
ДОДАТКИ.....	12

ВСТУП

Методичні вказівки з навчальної дисципліни «психологія творчості» адресовано здобувачам вищої освіти заочної форми навчання за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» за освітньо-професійною програмою «Екстремальна та кризова психологія» спеціальності 053 «Психологія».

Представлені вказівки складаються з п'яти розділів, списку рекомендованої літератури та додатків, де викладено матеріали, необхідні для самостійного виконання контрольної роботи з дисципліни «Тренінг особистісного розвитку», подано інформацію щодо організаційно-методичного забезпечення самостійної роботи здобувача, форм і методів поточного та підсумкового контролю, оцінювання результатів засвоєння знань здобувачів, вимоги до оформлення контрольної роботи та вибору варіанту, теоретичні питання для виконання контрольної роботи. У необхідному об'ємі вказано базову та допоміжну літературу.

Завдання, що становлять зміст контрольної роботи здобувача, охоплюють усю теоретичну структуру курсу дисципліни, і сформульовані так, що повною мірою дають змогу перевірити, як здобувачі засвоїли знання.

Кожен варіант контрольної роботи містить два питання. Усі варіанти рівнозначні за своєю складністю і потребують застосування широкого діапазону знань, спрямовані не на просте відтворення окремих аспектів тієї чи іншої проблеми, а вимагають активізації творчої мисленнєвої діяльності здобувачів.

ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧА

Самостійна робота здобувача, відповідно до Державних стандартів освіти, повинна становити не менш як 50% часу, передбаченого для виконання основної освітньої програми з урахуванням рекомендацій Міністерства освіти і науки України щодо кількості годин аудиторних занять на тиждень.

Головною метою самостійної роботи здобувача є формування його пізнавальної активності, засвоєння ним основних умінь та навичок роботи з навчальними матеріалами, поглиблення та розширення вже набутих знань, підвищення рівня організованості.

Основними завданнями самостійної роботи здобувача є засвоєння в повному обсязі основної освітньої програми та послідовне вироблення навичок ефективної самостійної професійної (практичної й науково-

теоретичної) діяльності на рівні встановлених стандартів.

Зміст самостійної роботи здобувача визначається навчальною програмою вивчення дисципліни, завданнями та рекомендаціями викладача.

Обсяги самостійної роботи окремого здобувача можуть значно виходити за межі навчальної програми, якщо це зацікавило його і у нього виникло бажання (потреба) у поглибленні та розширенні знань з цієї навчальної дисципліни.

Самостійна робота здобувачів охоплює: підготовку до аудиторних занять; виконання завдань з навчальної дисципліни протягом семестру; самостійну роботу; підготовку до всіх видів контрольних випробувань тощо.

Самостійному вивченню здобувачами курсу чи окремих його тем передують оглядові лекції, на яких розглядаються завдання та послідовність вивчення курсу, найбільш важливі та проблематичні аспекти дисципліни, особливості їх вирішення у сучасних умовах глобалізації освітньої діяльності.

ФОРМИ І МЕТОДИ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Підсумковий контроль проводиться з метою перевірки рівня засвоєння здобувачами тем, передбачених програмою дисципліни «Тренінг особистісного розвитку». Форма підсумкового контролю – контрольна робота та іспит.

Контрольна робота є складовою поточного контролю і здійснюється через проведення письмової роботи під час самостійної роботи здобувача вищої освіти в межах окремого залікового модуля.

Виконана робота направляється викладачу в електронному вигляді на перевірку в строк, який вказаний у графіку виконання контрольних робіт.

Оцінюється робота з урахуванням глибини викладення матеріалу, самостійності виконання та вміння використовувати теоретичні знання на практиці. Контрольна робота оцінюється в 25 балів.

Рівень знань здобувачів дисципліни за підсумками виконання контрольних робіт оцінюється з огляду на наступні критерії:

1. Повнота та правильність виконання завдання – основний критерій.
2. Здатність здобувача диференціювати, інтегрувати та уніфікувати знання.

Контрольна робота з дисципліни «Психологія творчості» складається з двох теоретичних питань.

Обов'язковими вимогами до теоретичних завдань є:

- повна відповідь на питання;
- посилання на літературні джерела та їхній список.

Контрольна робота оцінюється: «зарахована», «не зарахована» (у межах 25 балів). У разі незарахування контрольної роботи вказуються причини цього. Контрольна робота може бути незарахована у випадках:

- виконано не той варіант контрольної роботи;
- теоретичне завдання виконане з порушенням вимог до нього, в т. ч. стосовно обсягу;
- не виконано або не вірно виконано одне із завдань.

Отримавши незараховану контрольну роботу, здобувач зобов'язаний уважно ознайомитися із зауваженнями і внести в роботу відповідні зміни та доповнення, усунути вказані недоліки. Допрацьовану роботу необхідно подати повторно.

Здобувачі, які несвоєчасно направили контрольну роботу без поважних причин, на екзаменаційну сесію не викликаються.

ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ ТА ВИБОРУ ВАРІАНТУ

Контрольна робота є самостійним видом роботи здобувача, передбаченим навчальним планом вивчення курсу «Тренінг особистісного розвитку».

Контрольну роботу оформляють на аркушах формату А4 (210 × 297мм), виконують рукописним, машинописним або машинним (за допомогою комп'ютерної техніки) способом на одному боці аркуша білого паперу.

При машинописному виконанні контрольну роботу друкують через півтора інтервали, з розрахунку не більше 30 рядків на сторінці за умов рівномірного її заповнення та висотою літер і цифр не менше, ніж 1,8 мм. (кегель 14).

Текст слід друкувати, витримуючи параметри сторінок: верхній, нижній береги – 20 мм, лівий – 30 мм, правий – 15 мм. Під час виконання роботи необхідно дотримуватися рівномірної щільності, контрастності й чіткості тексту.

Перед виконанням контрольної роботи необхідно ознайомитись із методичними вказівками, питаннями, передивитися записи, зроблені на лекціях.

На обкладинці необхідно вказати назву навчального закладу, факультету, предмету, що вивчається, шифр залікової книжки, прізвище, ім'я та по батькові здобувача (Додаток А).

Під час виконання роботи необхідно спочатку записати питання, а потім дати на нього відповідь. Відповіді повинні бути конкретними, написані державною мовою, акуратно оформлені.

Вибір варіанту.

Варіант контрольної роботи визначається за двома останніми цифрами залікової книжки здобувача, у відповідності з таблицею 2. Наприклад, номер залікової книжки 10045. Отже, варіант контрольної роботи – 45. За таблицею 2 визначаємо номери питань вказаного варіанту – 9, 19.

Таблиця 2

Таблиця вибору завдань

		Остання цифра шифру залікової книжки									
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Передостання цифра шифру залікової книжки	0	1, 50	2, 49	3, 48	4, 47	5, 46	6, 45	7, 44	8, 43	9, 42	10, 41
	1	10, 40	1, 39	2, 38	3, 37	4, 36	5, 35	6, 34	7, 33	8, 32	9, 31
	2	2, 30	3, 29	4, 28	5, 27	6, 26	7, 25	8, 24	9, 23	10, 22	1, 21
	3	3, 20	4, 19	5, 18	6, 17	7, 16	8, 15	9, 22	10, 13	1, 25	2, 11
	4	4, 23	5, 34	6, 39	7, 28	8, 49	9, 19	10, 14	1, 31	2, 12	3, 47
	5	5, 33	6, 17	7, 26	8, 14	9, 15	10, 27	1, 41	2, 43	3, 19	4, 15
	6	6, 11	7, 12	8, 13	9, 16	10, 31	1, 16	2, 17	3, 18	4, 30	5, 20
	7	7, 21	8, 22	9, 23	10, 24	1, 25	2, 26	3, 27	4, 45	5, 29	6, 30
	8	8, 31	9, 32	10, 33	1, 34	2, 35	3, 36	4, 37	5, 38	6, 39	7, 40
	9	9, 41	10, 42	1, 43	2, 44	3, 45	4, 46	5, 47	6, 48	7, 49	8, 50

ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ ДЛЯ ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

1. Сутність творчої діяльності.
2. Творчість як біологічний та соціальний феномени.
3. Суб'єкт та об'єкт творчості, їх взаємодія.
4. Рівні творчості.
5. Передумови та закономірності творчості.
6. Поняття про творчий процес.
7. Фази творчого процесу.
8. Усвідомлене та неусвідомлене у творчості.
9. Місце інтуїції у творчому процесі.
10. Психофізіологічні основи творчості.
11. Творче завдання як модель творчої діяльності.
12. Стратегії рішення творчих завдань.
13. Стрес як комплексна психофізіологічна характеристика стану творчого натхнення.
14. Гіпотеза і стадії її формування у творчому процесі.
15. Поняття про розумову тактику.
16. Види розумових тактик.
17. Особливості античної творчості.
18. Еволюція психологічних понять давньогрецьких філософів.
19. Творчість в епоху Середньовіччя як шлях пізнання себе через Бога.
Людина як творець себе в епоху Відродження.
20. Відчуження особистості у творчості сьогодення.
21. Інтерпретація творчості в теоретичних течіях містичного тлумачення.
22. Трактатування творчості в інтуїтивізмі.
23. Тлумачення творчості у психоаналізі.
24. Діалектичні принципи інтерпретації творчості.
25. Характерні риси творчої особистості.
26. Поняття про творчі задатки і творчий потенціал.
27. Взаємозв'язок мислення і творчості. Інтелект як творчість.
28. Поняття про творчі здібності.
29. Професіоналізм і творчі здібності.
30. Творчий потенціал і психічне здоров'я.
31. Фактори, що впливають на рівень творчих здібностей.
32. Психологічна характеристика рівнів здібностей.
33. Інтелект як творчість.
34. Психологічні особливості творчості в різних галузях діяльності.
35. Види творчості.
36. Специфіка наведених видів творчості.
37. Основні функції видів творчості.

38. Роль досвіду життєвих вражень у творчості.
39. Технічна творчість. Винахідництво як частина технічної творчості.
40. Бар'єри винахідництва.
41. Поняття про художню творчість.
42. Поняття про задум у художній творчості.
43. Художня творчість як синкретична єдність основних видів діяльності.
44. Поняття про наукову творчість.
45. Роль різних видів мислення та емоцій у художній та науковій творчості.
46. Особливості дитячої творчості.
47. Сенситивні періоди у розвитку творчості в різних галузях людської культури.
48. Неусвідомлений характер дитячої творчості. Ігрова діяльність як сприятлива умова для дитячої творчості.
49. Передбачення як елементарна форма уявлення в ранньому дитинстві.
50. Поняття про стимуляцію творчої діяльності.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Нормативні документи

1. Стандарт вищої освіти України із галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки, спеціальності 053 «Психологія» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Затверджено та введено в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 24.04.2019 р. № 565.
2. Освітньо-професійна програма «Екстремальна та кризова психологія» підготовки здобувача на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти за спеціальністю 053 «Психологія» галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки». Черкаси: ЧПБ ім. Героїв Чорнобиля НУЦЗ України.

Базова література

1. Анджейчак А. Психолого-педагогічні умови формування творчої особистості дитини в освітньо-виховних закладах. / А. Анджейчак. - Обдарована дитина. – 2000 р. - №5. - С.8-13.
2. Антонюк Л. В. Особливості роботи з обдарованими дітьми. / Л. В. Антонюк. – Шкільна бібліотека. – 2016. – №5. – С.41-43.
3. Балл Г.О. Про визначальні характеристики здібностей і принципи їх врахування у навчально – виховній роботі. / Г.О. Балл. - К.: Дніпро, 1992. – 230 с.
4. Баракова Ю.Є. Інтелектуальні ігри в початковій школі/ Ю.Є. Баракова. - Х.: Вид. група "Основа", 2005. - 192 с.
5. Баракова Ю.Є. Універсальні інтелектуальні ігри. Педагогічна академія пані Софії. / Ю.Є. Баракова. - Х.: Вид. Група "Основа", 2005. - 32 с.
6. Барко В.В, Панок Л.В., Лазаревський С.П. Психолого-педагогічна діагностика творчого потенціалу особистості учня в навчально-виховному процесі: Методичні рекомендації./ В.В Барко, Л.В. Панок, С.П. Лазаревський. - Тернопіль, 2000. - 85 с.
7. Барко В.В., Тютюнников А.С. Як визначити творчі здібності дитини?/ В.В. Барко, А.С. Тютюнникова - К.: «Основа», 1991. - С.79.
8. Бухлова Н.Б. Обдарована дитина. Психолого-педагогічний супровід / Н.Б. Бухлова. – К. : Шкільний світ, 2013. – 104 с.
9. Вауліна О. М. Закордонний досвід у роботі з обдарованими дітьми /О.М.Вауліна, Є.М.Бурилова //Початкове навчання та виховання.– 2015.– №31-32. – С.36-39.
10. Волобуєва Т.Б. Розвиток творчої компетентності школярів./Т.Б. Волобуєва. - Харків, 2005. - 110 с.
11. Володарська М.О. Робота з обдарованими дітьми / М. О. Володарська, А. І. Настенко, О. М. Пілаєва, С. М. Полуніна. – Харків : Основа, 2010. – 190 с.

12. Голуб Т.І. Виховуємо обдарованих дітей (Батьківський катехізис, або Закони розумно-організованого сімейного виховання школярів) / Завуч. - 2004. - №22. - С.47-53.
13. Каряка Л. Г. Обдаровані діти, які вони? / Л. Г. Каряка, С. І. Кузіна // Освіта та розвиток обдарованої особистості. – 2014. – №1. – С.6-10.
14. Котляревська О. О. Обдарована дитина: знахідка чи проблема / О. О. Котляревська. – К.: «Каравела», 2014. – С.40-47.
15. Кочерга О.П. Психофізіологія творчості дітей / О.П. Кочерга. – К. : Шкільний світ, 2011. – 128 с.

Допоміжна

1. Психологія творчості: Навч. посібник / Автор укладач Т.В. Дуткевич. – Кам'янець-Подільський, 2003. – 216 с.
2. Рибалко В.В. Психологія розвитку творчої особистості: Навч. посібник. – К.: ІЗМО, 1996. – 312 с.
3. Ткач Р.В. Психологічні особливості творчої активності особистості. – Запоріжжя, 1999. – 320 с.
4. Матвійчук В. Виявлення та підтримка обдарованих дітей / В. Матвійчук // Психолог. – 2014. – №9. – С.18-19.
5. Методичні аспекти реалізації Базової програми розвитку дитини дошкільного віку «Я у світі» / О. Л. Кононко, З. П. Плохій, А. М. Гончаренко. – К.: Світич, 2009. – 208 с.
- 16 Міщиха Л. П. Творчий потенціал у період пізньої дорослості : монографія / Л. П. Міщиха. – Івано-Франківськ : Місто НВ, 2014. – 400 с.
7. Пелех Н. В. Обдарована дитина: заняття з розвитку творчих здібностей дошкільників старшого віку /Н.В.Пелех //Дошкільний навчальний заклад.– 2015. – №9. – С.7-14.
8. Роменець, В. А. Психологія творчості : навчальний посіб. для студ. вищ. навч. закл / В. А. Роменець. - К. : Либідь, 2004. - 288 с.
9. Серапулова Є.П. Виховання обдарованої дитини/Є.П. Серапулова // Початкова школа. - 2000. - №2. - С.3-5.
10. Туріщева Л.В. Особливості роботи з обдарованими дітьми. / Л.В. Туріщева. – Х.: Вид. гр «Основа», 2008. – С.122.

Інформаційні ресурси

1. <https://osvitoria.media/news/svitovyj-ekonomichnyj-forum-nazvav-top-10-navychok-majbutnogo/>
2. <https://onlinetestpad.com/ua/tests/psychological>
3. www.psylib.kiev.ua

ДОДАТКИ

Додаток А

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ
ЧЕРКАСЬКИЙ ІНСТИТУТ ПОЖЕЖНОЇ БЕЗПЕКИ ІМЕНІ ГЕРОЇВ ЧОРНОБИЛЯ
ВІДДІЛЕННЯ ЗАОЧНОГО НАВЧАННЯ

КОНТРОЛЬНА РОБОТА з дисципліни «Психологія творчості»

Здобувача вищої освіти
заочної форми навчання
за першим (бакалаврським) рівнем вищої
освіти
галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові
науки» за освітньо-професійною
програмою «Екстремальна та кризова
психологія»
спеціальності 053 «Психологія»
Іваненка І.І.
Шифр 879

м. Черкаси – 2024 рік